

PŘEHLED O ČINNOSTI KRAJSKÝCH CENTER PODPORY PŘI KRAJSKÝCH PRACOVIŠTÍCH NÁRODNÍHO INSTITUTU PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Krajská centra podpory při krajských pracovištích NIDV si kladou za cíl poskytovat komplexní podporu pedagogickým pracovníkům při začleňování dětí/žáků-cizinců do výuky a jejich vzdělávání prostřednictvím informační, metodické a vzdělávací podpory.

Přehled stávajících činností zajišťovaných krajskými centry podpory při krajských pracovištích Národního institutu pro další vzdělávání

- Realizace konzultací pro jednotlivé školy telefonicky, osobně, písemně (řešené oblasti problému přímo ve školách: přijímání a začleňování dítěte/žáka–cizince do vzdělávání; školní docházka, maturitní zkouška, zajištění metodických materiálů; postavení a role pedagogicko-psychologických poraden v systému a v realizaci podpůrných opatření pro děti/žáky–cizince; síťování neziskových a dobrovolnických organizací působících v regionu); k dispozici odborní spolupracovníci – 1 krajské pracoviště / 1 odborný spolupracovník (100 hodin konzultací ročně);
- Sdílení příkladů dobré inspirativní praxe;
- Realizace vzdělávacích programů v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k oblasti DŽC; příprava nových návrhů na karectace vzdělávacích programů k oblasti DŽC;
- Realizace diskusních setkání k oblasti DŽC v jednotlivých krajích s odborníky na problematiku vzdělávání DŽC;
- Realizace podpory pedagogických pracovníků formou konzultací přímo na školách;
- Vydávání podpůrných metodických a informačních materiálů pro pedagogické pracovníky k oblasti DŽC v klasické a elektronické formě;
- Provozování webový portál pro pedagogickou veřejnost cizinci.nidv.cz;
- E-poradna - dotazy a odpovědi na webovém portálu;
- E-learningový kurz k oblasti DŽC pro pedagogické pracovníky.

Přehled nově realizovaných činností zajišťovaných krajskými centry podpory při krajských pracovištích Národního institutu pro další vzdělávání od května 2018

- Tlumočnické a překladatelské služby pro školy;
- Adaptační koordinátoři do škol jako podpora DŽC.

Realizace jednotlivých činností v roce 2017

Činnost krajských center podpory při krajských pracovištích Národního institutu pro další vzdělávání

Ve 13 krajských centrech podpory zabezpečují informační, metodickou a odbornou pomoc krajské koordinátory (interní pracovníci NIDV). Zajišťují organizaci vzdělávacích aktivit k dané problematice a poskytují „decentralizovanou“ podporu pedagogickým pracovníkům škol, a to zejména navázáním spolupráce s odborníky a partnery ze škol a dalších zařízení. Významná spolupráce v této oblasti je naplňována s Ministerstvem vnitra ČR a s nestátními neziskovými organizacemi.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti

Krajská pracoviště NIDV nabízí vzdělávací programy s tematikou začleňování dětí/žáků-cizinců, významnou aktivitou pracovišť jsou také diskusní setkání a sdílení příkladů dobré (inspirativní) praxe.

Dne 20. října 2017 se uskutečnila v Praze v prostorách MŠMT v Karmelitské ulici první celostátní konference *Přijímáme, začleňujeme a vzděláváme děti/žáky – cizince*, ke příležitosti konference bylo vydáno speciální číslo Bulletinu.

Podpůrné metodické a informační materiály NIDV pro pedagogické pracovníky

Metodické a informační materiály jsou připravovány ve spolupráci s odborníky z akademické sféry, se zkušenými pedagogickými pracovníky ze škol a s nestátními neziskovými organizacemi. Všechny materiály jsou zdarma ke stažení z webového portálu anebo jsou zdarma distribuovány přímo do škol.

Webový portál pro pedagogickou veřejnost

Portál <http://cizinci.nidv.cz> je průběžně naplňován validními informacemi, odbornými

materiály a články ze všech oblastí vzdělávání dětí/žáků-cizinců. Jsou zde k dispozici i metodické materiály pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a e-learningový kurz *Čeština jako druhý jazyk v českém školství*.

Pro komunikační platformu v rámci týmu koordinátorů a odborníků je zprovozněn i intranet NIDV.

Dotazy a odpovědi na webovém portálu

Na webu je zprovozněn odkaz „E-poradenství“ – jedná se o webový formulář, jehož prostřednictvím mohou školy pokládat své dotazy a žádat potřebné informace.

Ediční činnost

NIDV od roku 2016 se snaží vydávat v elektronické i klasické podobě metodické materiály a pracovní listy pro danou cílovou skupinu.

V edičním plánu NIDV pro rok 2017 v souladu se záměrem tohoto projektu bylo vydání tří publikací, a to metodických materiálů a bulletinu NIDV:

- *Hrajeme si s říkankami. Metodická příručka a soubor pracovních listů;*
- *Hezky česky 2. Soubor materiálů k podpoře výuky českého jazyka pro cizince na úrovni začátečník zahrnuje pracovní listy s tematicky uspořádanými lekcemi a metodické pokyny;*
- *Bulletin. Zpravodaj pro pedagogické pracovníky.*

Výstupy realizovaných činností v roce 2017

- Proškolení 13 krajských koordinátorů v průběhu roku 2017;
- Provozování 13 krajských center podpory s 13 krajskými koordinátory a externími odbornými spolupracovníky;
- Pedagogičtí pracovníci proškolení během roku 2017 v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro práci s dětmi/žáky – cizinci, tj. konkrétně realizace 46 vzdělávacích programů v průběhu roku 2017, jež se zaměřovaly na problematiku dané cílové skupiny, např. Čeština z druhé strany, jak ji učít děti - cizince I., II., III.; Dvojjazyčná (bilingvní) výchova; Národnostní menšiny, historie, současnost, multikulturní výchova a lidská práva; Vzdělávání žáků-cizinců v praxi škol; Specifika předškolní výuky u dětí-cizinců a uprchlíků; Odborná podpora pedagogických pracovníků při vzdělávání dvojjazyčných dětí- žáků; Hry ve výuce češtiny jako cizího nebo druhého jazyka; Jak hodnotit a klasifikovat žáky – cizince v předmětu český jazyk na základních školách aj.
- Vytvoření 5 návrhů nových vzdělávacích programů pro další vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice odborné podpory pedagogických pracovníků vzdělávajících

- děti/žáky-cizince a vzdělávání žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami a jejich následné podání k akreditaci;
- K dispozici pedagogické veřejnosti a dalším zájemcům e-learningový program *Čeština jako druhý jazyk v českém školství* na portále cizinci.nidv.cz;
 - Průběžně doplňovaný portál cizinci.nidv.cz o aktuální informace a informační zdroje, např. uveřejněný seznam odborníků, pracovišť a kontaktů zabývajících se danou problematikou v kraji, tj. seznam zasíťovaných organizací dle jednotlivých krajů; dále k dispozici odkazy na další zdroje;
 - Provozování e-poradny – online informační a poradenská činnost realizovaná na portále cizinci.nidv.cz;
 - Formuláře, dotazníky a informace v nejrozšířenějších jazykových mutacích – formuláře, dotazníky a dokumenty, které školám napomáhají v komunikaci a kontaktu se zákonnými zástupci dětí/žáků – cizinců / s rodiči-cizinci. Tyto dokumenty budou v různých jazykových mutacích ke stažení na webovém portálu [http://cizinci.nidv.cz/](http://cizinci.nidv.cz)
 - Ediční činnost: vydání v elektronické i klasické podobě metodické materiály a pracovní listy pro danou cílovou skupinu a bulletin, a to:
 - DOLEŽÍ, Linda. *Hrajeme si s říkankami. Metodická příručka a soubor pracovních listů*. Praha: NIDV, 2017 – viz Příloha 1. *Hrajeme si s říkankami. Metodická příručka*. Obálka; Příloha 2. *Hrajeme si s říkankami. Pracovní listy*. Obálka
 - *Bulletin. Zpravodaj pro pedagogické pracovníky. Speciální vydání věnované vzdělávání dětí/žáků – cizinců*. NIDV ročník VI, číslo 3 – viz Příloha 3. *Bulletin. Speciální vydání věnované vzdělávání žáků-cizinců. Číslo 3, říjen 2017, ročník VI*.
 - TÁBORKOVÁ, Jana. *Hezky česky II. Soubor materiálů k podpoře výuky českého jazyka pro cizince na úrovni začátečník zahrnuje pracovní listy s tematicky uspořádanými lekcemi a metodické pokyny*. Praha: NIDV, 2017 – viz Příloha 4. *Hezky česky II. Soubor materiálů a pracovních listů*. Obálka.
 - Realizace první celostátní konference *Přijímáme, začleňujeme a vzděláváme děti/žáky – cizince* 20. října 2017 v Praze v prostorách MŠMT v Karmelitské ulici první celostátní konference, přičemž dopolední jednání se uskutečnilo v plénu, odpolední pak formou tří workshopů.

Vyhodnocení realizovaných činností za rok 2017

V roce 2017 NIDV provozoval síť 13 krajských center podpory s krajskými koordinátory a externími odbornými spolupracovníky. Tato centra v každém kraji zajišťovala podporu pedagogům vzdělávajících děti/žáky-cizince, a to formou telefonických i písemných konzultací, organizovala diskusní setkání a vzdělávací programy zaměřené na danou problematiku.

V roce 2017 bylo realizováno v celé České republice 46 vzdělávacích programů. V průběhu roku NIDV zažádal o akreditace dalších 5 vzdělávacích programů. Vzhledem k trvalému zájmu o další vzdělávání pedagogických pracovníků pro danou oblast dochází k průběžnému rozšiřování lektorského týmu.

NIDV také průběžně po celý rok aktualizoval web zabývající se problematikou vzdělávání dětí/žáků-cizinců. Nedílnou součástí webových stránek je e-poradna, do níž jsou zasílány dotazy k dané problematice. Na webu je taktéž zveřejňována aktuální programová nabídka vzdělávacích programů, jsou zde k dispozici v elektronické podobě a volně ke stažení veškeré vydané metodické materiály a pracovní listy.

V roce 2017 NIDV rozvíjel či nově navázal kontakty nejen se zřizovateli škol a školských zařízení, ale také dalšími organizacemi, které se problematikou zabývají, s konkrétními vyučujícími a dalšími pedagogickými pracovníky, již se věnují práci s dětmi/žáky- cizinci. Z profesních a neziskových organizací je rozvíjena spolupráce např. s Asociací učitelů češtiny jako cizího jazyka, s organizací META, Integrovanými centry v jednotlivých krajích apod.

Realizace nových činností v roce 2018

Tlumočnické a překladatelské služby pro školy

Krajská centra podpory vytvoří síť poskytovatelů těchto služeb a zprostředkování uvedených služeb školám. Služby budou hrazeny formou DPP, objednávku překladatelských a tlumočnických služeb bude koordinovat krajský koordinátor NIDV.

Adaptační koordinátoři do škol jako podpora DŽC

Adaptační koordinátor bude k dispozici žáků-cizinců po dobu prvních 2 týdnů výuky od jeho nástupu do školy. Bude mu poskytovat pomoc s adaptací na české školní prostředí a se začleňováním do třídního kolektivu; pomoc při překonávání tzv. kulturního šoku, precedentů a nežádoucích stereotypů. Bude nápomocen žáků-cizinců při seznamování se se školními právy a povinnostmi, s třídním kolektivem a s třídou přijatými pravidly chování; se zažitými zvyklostmi a životním stylem; dále při seznamování se s běžným režimem a uspořádáním vyučovacího dne a vyučování (rozvrh hodin, stěhování z kmenových do odborných učeben, možnosti stravování zajišťované školou, školní klub, školní družina, nabídka zájmové činnosti a kroužků apod.). Poskytne taktéž pomoc s prostorovou orientací po škole včetně platných pravidel pro pohyb po škole; zajistí průběžně seznamování s pedagogicko-organizačními i dalšími informacemi; pomoc při zajišťování či realizace úvodního kurzu českého jazyka pro

žáky–cizince, následně pak i dalších navazujících jazykových kurzů. Částečně či kompletně se bude podílet na realizaci výuky základů českého jazyka jako jazyka cizího v prvních dvou týdnech přímo ve škole (tj. lexikálního a gramatického minima, základních jazykových frází pro základní komunikaci ve škole, příp. osvojování slovem a písmem nové / jiné grafické soustavy – latinky).